

XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ CÁN BỘ DÂN TỘC THIỂU SỐ LÀ NHIỆM VỤ TRỌNG TÂM CỦA CÔNG TÁC DÂN TỘC Ở ĐẮK LẮK

■ TH.S. ĐỖ THÀNH DƯƠNG (*)

Đắk Lắk là một tỉnh thuộc khu vực Tây Nguyên, có diện tích tự nhiên 13.139 km², dân số 1.737.600 người, gồm 44 dân tộc khác nhau, trong đó dân tộc thiểu số (DTTS) chiếm 29,5%. Dân tộc Ê-đê, M'ông là hai dân tộc bản địa chiếm tỷ lệ cao trong các dân tộc. Người Ê-đê chiếm 14,8% số dân toàn tỉnh và chiếm 45,9% trong các DTTS; tỷ lệ tương ứng của người M'ông là 3,52% và 11,8%.

Đội ngũ cán bộ, đặc biệt là cán bộ dân tộc thiểu số ở Đắk Lắk đã có nhiều đóng góp, trưởng thành trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, thực sự là nòng cốt hướng dẫn đồng bào các dân tộc xóa đói giảm nghèo, tổ chức xây dựng cuộc sống, từng bước tạo ra những tiền đề cần thiết để phát triển kinh tế - xã hội khu vực Tây Nguyên.

1. Những chuyển biến tích cực

Được Đảng giáo dục, rèn luyện và trải qua thực tiễn đổi mới hơn 20 năm qua, đội ngũ cán bộ của tỉnh nói chung, cán bộ DTTS nói riêng ngày càng được nâng cao cả về số lượng và chất lượng, giữ vai trò quan trọng trong quá trình thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, cải cách hành chính, mở rộng dân chủ xã hội chủ nghĩa trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk.

Hiện nay, đội ngũ cán bộ, công chức của tỉnh có 30.630 người, trong đó DTTS chiếm 11,23%. Cán bộ, công chức DTTS đang công tác tại các cơ quan khối đảng, đoàn thể trong

tỉnh chiếm 11,96%, khối cơ quan hành chính nhà nước chiếm 9,3%. Số người được tuyển dụng có trình độ cao đẳng, đại học 30%, trung học chuyên nghiệp 35%, trung cấp lý luận chính trị 30%.

Việc sắp xếp cán bộ DTTS giữ các chức danh lãnh đạo, quản lý được các cấp ủy đảng, chính quyền quan tâm. HĐND nhiệm kỳ 2004-2009, tỷ lệ đại biểu HĐND ba cấp là người DTTS, chiếm 33%, trong đó cấp tỉnh là 29/81 đại biểu, chiếm 34,6%; cấp huyện 122/468 đại biểu, chiếm 26%; cấp xã 1438/4814 đại biểu, chiếm 29,9%. Trong đại hội đảng bộ các cấp nhiệm kỳ 2005-2008, tỷ lệ ủy viên ban chấp hành là người DTTS ở cấp tỉnh là 19,4%, cấp huyện là 17%, cấp xã là 11,65%.

Cùng với việc sắp xếp sử dụng, công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ người DTTS được chú trọng hơn. Tỉnh ủy chỉ đạo các ban, ngành (Ban Tổ chức Tỉnh ủy, Sở Nội vụ, Sở Giáo dục - Đào tạo, Trường Chính trị tỉnh, Tỉnh Đoàn...) phối hợp rà soát, lựa chọn, tạo nguồn cán bộ từ lực lượng học sinh, sinh viên, bộ đội của địa phương khi hoàn thành nghĩa vụ quân sự. Đắk Lắk hiện có một trường phổ thông trung học nội trú cấp tỉnh (Trường Phổ thông Dân tộc nội trú N'Trang Long), 10 trường dân tộc nội trú cấp huyện và có bảy huyện, thành phố có lớp học nội trú trong các trường trung học cơ sở. Ngoài ra, Trường Cao đẳng Nghề thanh niên dân tộc của tỉnh hiện nay có hơn 1.500 học sinh dân tộc thiểu số theo học với nhiều ngành nghề. Hàng năm tỉnh tổ

(*) Trường Chính trị tỉnh Đắk Lắk

chức gặp mặt học sinh, sinh viên người dân tộc thiểu số, đồng viên, khuyến khích tinh thần học tập, rà soát, nắm danh sách để chuẩn bị, định hướng nguồn cán bộ cho các cấp, các ngành trong tỉnh. Tỉnh đưa lực lượng học sinh, sinh viên đã tốt nghiệp chưa có việc làm tham gia các đội công tác phát động quần chúng ở cơ sở, qua thử thách tuyển chọn vào các cơ quan, ban, ngành cấp tỉnh và huyện. Mặt khác, tỉnh giao cho Trường Chính trị mở các lớp trung cấp chính trị, trung cấp hành chính cho học sinh, sinh viên DTTS mới tốt nghiệp, bồi dưỡng, thử thách kết nạp đảng tại trường.

Xây dựng đội ngũ cán bộ dân tộc thiểu số, nhất là cán bộ dân tộc tại chỗ (bao gồm cán bộ quản lý, lãnh đạo, cán bộ chuyên môn nghiệp vụ, khoa học kỹ thuật...) là nhiệm vụ trọng tâm của công tác dân tộc, có ý nghĩa hết sức quan trọng, góp phần làm cho đội ngũ cán bộ nắm chắc kiến thức, kinh nghiệm thực tiễn, nhất là phong tục, tập quán của đồng bào; xây dựng được lực lượng trí thức và làm nòng cốt của các phong trào trong đồng bào DTTS.

2. Hạn chế

Việc xây dựng đội ngũ cán bộ DTTS ở Đắk Lắk là vấn đề quan trọng và bức xúc, nhằm phục vụ nhiệm vụ trước mắt và lâu dài. Bên cạnh những việc đã làm, vẫn còn những bất cập, hụt hẫng so với yêu cầu, nhiệm vụ đặt ra, cụ thể là:

- Một số cấp uỷ đảng, chính quyền chưa quán triệt đầy đủ tầm quan trọng và tính cấp thiết của vấn đề, chưa chủ động nghiên cứu để tổng kết thực tiễn, tìm những biện pháp thiết thực triển khai có hiệu quả.

- Công tác quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng và sử dụng cán bộ DTTS còn nhiều hạn chế. Công tác tạo nguồn có cố gắng, song kết quả đạt được còn thấp, chưa nắm chắc số học sinh, sinh viên người DTTS đã tốt nghiệp ở các trường trung học chuyên nghiệp, cao đẳng, đại học nên chưa có quy hoạch một cách hợp lý đối với các chức danh lãnh đạo, quản lý, chuyên môn để bảo đảm tỉ lệ cán bộ dân tộc phù hợp

với cơ cấu cán bộ của tỉnh.

- Sự bất cập về trình độ học vấn và năng lực quản lý của đội ngũ cán bộ DTTS dẫn đến hạn chế trong điều hành công việc, chưa đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của công việc và đòi hỏi của nhân dân.

- Cán bộ DTTS có cuộc sống và tập quán riêng, tiếng nói và sinh hoạt khác nhau, còn một bộ phận cán bộ DTTS chưa tự mình rèn luyện, phấn đấu vươn lên.

- Cơ cấu đội ngũ cán bộ DTTS còn có sự bất hợp lý, chưa đáp ứng yêu cầu của thời kỳ công nghiệp hoá, hiện đại hoá về cả số lượng và chất lượng. Một số dân tộc chưa có cán bộ là người của dân tộc mình. Một số cán bộ từ nơi khác chuyển đến chưa được chú ý đào tạo, bồi dưỡng về tiếng dân tộc cũng như phong tục tập quán của đồng bào. Còn thiếu cán bộ dân tộc là nữ đối với một số vị trí chủ chốt, đặc biệt ở cơ sở. Điều này cho thấy vai trò của phụ nữ trong công tác cán bộ vẫn chưa được nhận thức đầy đủ, đặc biệt là những vùng khó khăn, vùng căn cứ cách mạng.

Từ thực trạng nêu trên, Tỉnh uỷ Đắk Lắk ra Nghị quyết số 05-NQ/TU về lãnh đạo xây dựng đội ngũ cán bộ DTTS. Phấn đấu đến năm 2015 toàn tỉnh có tỷ lệ cán bộ DTTS trong cán bộ lãnh đạo chủ chốt ở các cấp, các ngành từ 15% trở lên; nâng tỷ lệ cán bộ DTTS tham gia các chức danh (cấp uỷ viên, lãnh đạo, quản lý) cấp huyện đạt 20% trở lên; cấp xã 23% trở lên; cán bộ, công chức, nhân viên hành chính, sự nghiệp đến 2010 đạt từ 15% trở lên.

3. Một số giải pháp

Để xây dựng đội ngũ cán bộ DTTS ở Đắk Lắk có đủ tiêu chuẩn đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong giai đoạn hiện nay, cần tập trung thực hiện một số giải pháp sau:

Một là, quán triệt quan điểm của Đảng về vấn đề dân tộc, làm tốt công tác giáo dục chính trị tư tưởng trong cán bộ, đảng viên là người dân tộc thiểu số, thường xuyên tổng kết thực tiễn, rút kinh nghiệm.

Các cấp uỷ đảng thường xuyên quán triệt

chủ trương, chính sách dân tộc của Đảng, Nhà nước; thực hiện tốt các nghị quyết, chỉ thị của Trung ương, của Tỉnh uỷ về xây dựng đội ngũ cán bộ DTTS ở các cấp; đẩy mạnh công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho đội ngũ cán bộ là người DTTS; chú ý làm tốt công tác tổng kết thực tiễn; rút kinh nghiệm trong việc xây dựng đội ngũ cán bộ DTTS để có cơ sở tiếp tục đề ra chủ trương, chính sách và nhiệm vụ trong xây dựng đội ngũ cán bộ DTTS các cấp của tỉnh.

Hai là, cụ thể hoá và hoàn thiện tiêu chuẩn chức danh của cán bộ DTTS.

Tiêu chuẩn cán bộ là cơ sở quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng, bố trí sử dụng... Ngoài những tiêu chuẩn chung, cán bộ DTTS cần được nâng cao về kiến thức, trình độ mọi mặt, đặc biệt là kiến thức khoa học kỹ thuật, năng lực quản lý nhà nước, quản lý kinh tế, am hiểu phong tục, tập quán, tâm lý, truyền thống của đồng bào, biết kết hợp giữa tục lệ của đồng bào và pháp luật của Nhà nước; có bản lĩnh và kinh nghiệm để giải quyết những vấn đề dân tộc, tôn giáo đúng với chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng, Nhà nước, phù hợp với lợi ích của toàn dân tộc.

Ba là, tiếp tục thực hiện tốt công tác quy hoạch, gắn đào tạo, bồi dưỡng với sử dụng và chuẩn bị nguồn cán bộ là người DTTS.

Đây là khâu thiết yếu trong việc xây dựng và nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ DTTS ở Đắk Lắk. Có kế hoạch sắp xếp, sử dụng số học sinh, sinh viên đã tốt nghiệp trung học chuyên nghiệp, cao đẳng, đại học vào làm việc ở các cơ quan chính quyền, đoàn thể các cấp, kể cả đội công tác phát động quần chúng hoặc cán bộ ở cơ sở xã, phường, thị trấn, doanh nghiệp, đơn vị sự nghiệp... theo trình độ chuyên môn phù hợp.

Chú trọng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ đương chức về chuyên môn, lý luận chính trị; tổ chức những lớp dành riêng cho cán bộ là người DTTS trong các cơ sở đào tạo tại tỉnh, với hình thức vừa học chuyên môn vừa học lý luận chính trị và tăng cường nghiên cứu, hoạt động thực

tiễn thông qua chương trình thực tập ở cơ sở. Đồng thời lựa chọn nhân tố tích cực, tiêu biểu bồi dưỡng kết nạp đảng để khi ra trường người cán bộ có cả kiến thức chuyên môn, lý luận chính trị và có năng lực hoạt động thực tiễn, có thể đảm nhận được các vị trí lãnh đạo, quản lý trong cơ quan chính quyền, đoàn thể...

Bốn là, đổi mới và tiếp tục hoàn thiện chính sách đào tạo cán bộ DTTS.

Thực hiện chính sách đào tạo đối với đội ngũ cán bộ người DTTS cần có sự quan tâm đặc biệt của các cấp uỷ đảng, chính quyền. Chính sách đào tạo cần phù hợp với điều kiện thực tiễn, tạo thuận lợi nhất về vật chất, tinh thần để người cán bộ yên tâm đi học; có sự khen thưởng động viên kịp thời khi cán bộ phấn đấu rèn luyện, học tập đạt kết quả cao.

Tiếp tục xây dựng và hoàn thiện chương trình, phương thức đào tạo, bồi dưỡng cán bộ; kết hợp giữa việc cử đi học tập trung với tổ chức học tại chức. Đầu tư thoả đáng kinh phí nâng cấp cơ sở vật chất phục vụ công tác đào tạo, bồi dưỡng.

Năm là, tiếp tục nghiên cứu vận dụng chính sách đãi ngộ hợp lý, tạo điều kiện cho cán bộ DTTS yên tâm công tác. Có chế độ đãi ngộ, khuyến khích cán bộ trẻ đã được đào tạo về công tác tại cơ sở xã, phường, thị trấn.

Công tác xây dựng đội ngũ cán bộ DTTS của tỉnh Đắk Lắk cần có sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp uỷ đảng, chính quyền, tiến hành đồng bộ giữa các ngành, các cấp trong hệ thống chính trị từ tỉnh đến cơ sở. Có chương trình, kế hoạch, phân công cụ thể, xác định rõ trách nhiệm của tập thể và người đứng đầu mỗi cơ quan, đơn vị và từng cấp, định rõ nội dung công việc và thời gian thực hiện. Đồng thời phát huy tính tích cực của bản thân người cán bộ DTTS trong việc tự phấn đấu, rèn luyện để hoàn thiện mình về mọi mặt và vươn lên đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới, đóng góp vào việc xây dựng tỉnh Đắk Lắk ngày càng phát triển, xứng đáng là một trung tâm kinh tế - xã hội của khu vực Tây Nguyên.